

“A human doesn’t have a heart like mine.
The human heart is a line, whereas my own is a circle,
and I have the endless ability
to be in the right place at the right time.
The consequence of this is that
I’m always finding humans at their best
and worst. I see their ugly and their beauty,
and I wonder how the same thing can be both.”

“มนุษย์ไม่มีหัวใจเหมือนข้า หัวใจมนุษย์เป็นเส้น
ในขณะที่หัวใจของข้าเป็นวงกลม
ข้ามีความสามารถอันไม่สิ้นสุดในการอยู่ได้ถูกที่ถูกเวลาเสมอ
ข้าจึงมักพบเห็นสิ่งที่ดีที่สุดและเวลาที่สุดของมนุษย์
ข้าเห็นทั้งความงามและความน่าเกลียดของพวกมนุษย์
และสงสัยจริงๆ ว่าอะไรสิ่งเดียวกันจะเป็นทั้งสองอย่างได้อย่างไร”

—มาร์กิส ซูซึก

words
words without boundaries

จอมโจรโมยหนังสือ

The Book Thief

มาร์กัส ซุซก
เจียน

วรสณี สุจิรวศ์
แปล

“นี่หนังสือของลูกหรือ”

“ค่ะ ปาปา”

“ลูกอยากอ่านมันมั้ย”

“ค่ะ ปาปา” อีกครั้ง

รอยยิ้มเหนื่อยล้า แว่ตาสีเงินยวงหลอมละลาย

“งั้นเรามาอ่านกัน”

- มาร์กัส ซุซก

การอ่านคือรากฐานแห่งชีวิต

คำนำสำนักพิมพ์

ช่วงเวลาแห่งสงครามนับเป็นช่วงเวลาเลวร้าย เพราะมันมักมีแต่ความเจ็บปวด ความสูญเสีย การพลัดพราก ไปจนกระทั่งความตาย ใครจะไปคาดคิดว่ามีสิ่งที่ยิ่งใหญ่เกิดขึ้นในช่วงเวลาแห่งฝุ่นควันเช่นนั้นได้ด้วย

จอมโจรขโมยหนังสือ เป็นสุดยอดวรรณกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อบรรยายช่วงเวลาในโลกต้องประสบกับสงครามโลกครั้งที่สอง ช่วงเวลาที่มีความตายมากมายได้รับการบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ ผ่านการบอกเล่าเรื่องราวโดยยุมทูต ฉายให้เห็นภาพชีวิตรอบตัวเด็กสาวคนหนึ่งชื่อ “ลีสเซล เมมมิงเกอร์”

เราจะได้มองเห็นภาพอันงดงามของมิตรภาพบนถนนคลุกฝุ่น ความอบอุ่นในบ้านหลังเล็กๆ ที่หนาวแทบตาย ความเป็นมนุษย์ที่ยิ่งใหญ่ท่ามกลางความโหดร้าย และได้เห็นว่านี่คือช่วงเวลาที่ย่อยคำและตัวหนังสือ...มีพลังยิ่งกว่าช่วงเวลาใดๆ

หากคุณพร้อมแล้ว เราอยากชวนคุณเปิดหัวใจออกให้กว้าง แล้วโอบรับถ้อยคำเหล่านี้เข้าไปทีละนิดๆ

จอมโจรหนังสือกำลังรอคุณอยู่ค่ะ

นิยายเหลือเชื่อ

เล่าขานโดยนักเล่าเรื่องจากโลกมืด อย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน...

กดไลค์อ่าน

แต่ เอลิซาเบท และเฮลมุต ชูชัค

ด้วยรักและชื่นชม

กดสอจอ่าน

เปิดฉาก

ซากปรักหักพังกองพะเนิน

นักเล่าเรื่องของเรานำให้รู้จัก :

ตัวเขา - ลี - และจอมโจรหนังสือ

ขมทูตกับช็อกโกแลต

ตอนแรกคือสี

จากนั้นคือมนุษย์

นั่นคือวิธีที่ข้ามองสิ่งต่างๆ

หรืออย่างน้อย ข้าก็พยายาม

นี่คือข้อเท็จจริงเล็ก ๆ

พวกเจ้ากำลังจะตาย

ด้วยความสัตย์จริง ข้าพยายามพูดคุยหัวข้อนี้อย่างสนุก แม้คนส่วนใหญ่จะอีกักไม่ยอมเชื่อ ไม่ว่าข้าจะหักท้วงแค่ไหน แต่โปรดเชื่อข้าเถอะแน่นอน ข้าสามารถสนุกได้ เป็นมิตรได้ ตกลงกันได้ อ่อนโยนก็ได้ เห็นไหม มีแต่เรื่องดี ๆ ทั้งนั้น แต่อย่าขอให้ข้าทำตัวดีนะ เพราะการทำตัวดีไม่เกี่ยวกับข้า

ปฏิกิริยาต่อข้อเท็จจริงข้างต้น

นี่ทำให้เจ้ากังวลขึ้นหรือ

ขอละ – อย่ากลัวไปเลย

ข้าหาใช้สิ่งใดไม่ นอกจากยมทูตผู้ยุติธรรม

แน่ละ การเกริ่นนำ

การเริ่มต้น

มารยาทของข้าหายไปไหน

ข้าจะแนะนำตัวให้เหมาะสมกว่านี้ก็ได้ แต่ไม่จำเป็นเลย เพราะพวกเจ้าจะรู้จักข้าดีพอและเร็วพอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวแปรมากมาย หากพอจะบอกได้ว่า เมื่อถึงเวลา ข้าจะมายืนคำร้างเจ้าอย่างเป็นมิตรที่สุด ดวงวิญญาณของเจ้าจะอยู่ในอ้อมแขนข้า สีจะมาเกาะอยู่บนไหล่ข้า และข้าจะพาดวงวิญญาณของเจ้าไปอย่างทะนุถนอม

เจ้าจะนอนอยู่ตรงนั้น (ข้าแทบไม่เคยเห็นใครยืน) ตัวแข็งอยู่ในร่างของเจ้า อาจมีคนมาพบ อาจมีเสียงกรีดร้องระงม แต่เสียงที่ข้าได้ยินหลังจากนั้นจะมีแต่เสียงลมหายใจของข้า เสียงของกลืน กับเสียงฝีเท้าของข้าเท่านั้น

เกิดคำถามว่า แล้วทุกอย่างจะเป็นสีอะไรตอนที่ข้ามาหาเจ้า ท้องฟ้าจะเป็นอย่างไร

โดยส่วนตัวแล้ว ข้าชอบท้องฟ้าสีช็อกโกแลต...ช็อกโกแลตเข้ม...ดำทะมึน คนส่วนใหญ่บอกว่ามันเหมาะกับข้า แต่ข้าพยายามชอบทุกสีที่เห็น – ทุกแสงสี กลิ่นรสมากมายพันล้นอย่างล้นแตกต่างกัน ท้องฟ้าจะดูดซับมันเข้าๆ ช่วยบรรเทาความเครียดและทำให้ข้าผ่อนคลาย

กฤษฎิ์เล็ ก ๆ

มนุษย์สังเกตเห็นสีต่าง ๆ ของวันแค่ตอนเริ่มต้นและหมดวันเท่านั้น
แต่สำหรับข้า ในหนึ่งวันผสมปนเปไปด้วยหลากหลายโทน
ในแต่ละช่วงขณะที่ผ่านไป
หนึ่งชั่วโมงอาจเต็มไปด้วยสีสนับพัน
เหลืองซีด ผ้ามขาว ดำทะมึน
ในสายงานของข้า ข้าจำเป็นต้องสังเกตพวกมัน

อย่างที่บอก สิ่งเดียวที่ช่วยข้าได้คือเรื่องอื่นที่จะมาดึงความสนใจ เรื่องที่ทำให้ข้ายังมีสติ และยังรับมือกับงานนี้ได้ หากดูจากระยะเวลาที่ข้าปฏิบัติหน้าที่นี้มา ปัญหาอยู่ที่ใครกันจะมาแทนที่ข้าได้ ใครจะมาแทนยามที่ข้าพักร้อนไปอยู่ตามรีสอร์ทเหมือนพวกเจ้า ไม่ว่าจะเป็นเมืองร้อนหรือไปเล่นสกี แน่نونว่าไม่มีอยู่แล้ว มันจึงทำให้ข้าตัดสินใจอย่างมีสติได้ทันทีว่าจะใช้เรื่องที่ดึงความสนใจแทนการพักร้อน ไม่จำเป็นต้องพูด ข้ามีเรื่องให้ได้พักมากมาย...พักกับสีสนับพัน

เจ้าอาจสงสัยว่าทำไมผมพูดอย่างข้าถึงต้องการวันหยุดพัก และจะหาเรื่องช่วยดึงความสนใจแบบนั้นได้ จากที่ไหน

ข้าจึงจะเข้าประเด็นต่อไป

ก็พวกมนุษย์ที่เหลืออยู่ไงเล่า

พวกที่รอดชีวิต

มีบางคนที่ข้าอดจะจ้องมองไม่ได้ แม้ข้าจะพลาดไปในหลายโอกาส ข้าตั้งใจแยกแยะสีเพื่อจะได้ไม่ต้องนึกถึงพวกเขา แต่บางครั้งข้าก็เห็นคนที่ถูกทิ้งไว้ข้างหลังล้มทรุดราวกับจะแตกเป็นเสี่ยง ท่ามกลางความสงสัยว่าเกิดอะไรขึ้น ทั้งสิ้นหวัง ทั้งประหลาดใจ หัวใจของพวกเขาถูกทิ่มแทงปอดถูกบดขยี้

และมันทำให้ฉันนึกถึงเรื่องที่ข้ากำลังจะเล่าให้เจ้าฟังคืนนี้หรือวันนี้
ไม่ว่าจะโม่งยามไหนหรือสืออะไร เรื่องราวของหนึ่งในผู้รอดชีวิตอย่าง
ต่อเนื่อง – คนที่มักถูกทิ้งไว้ข้างหลังเสมอ

มันเป็นเรื่องเล็กจริง ๆ ท่ามกลางเรื่องอื่นมากมาย มันเป็นเรื่องของ :

- ◆ เด็กสาวคนหนึ่ง
- ◆ บางถ้อยคำ
- ◆ นักเล่นหีบเพลงคนหนึ่ง
- ◆ พวกเยอรมันบ้าคลั่ง
- ◆ นักชกยิวคนหนึ่ง
- ◆ และการโจรกรรมอีกมากมาย

และข้าเจอแม่หนูจอมโจรหนังสือคนนั้นมาแล้วถึงสามครั้ง

จ้างรกรไฟ

ตอนแรกเป็นสีขา...ขาวจ้ำจนตาแทบบอด

พวกเจ้าบางคนชอบคิดว่าสีขาไม่ใช่สี ไร้สาระสิ้นดี ข้าบอกเจ้าได้เลยว่ามันคือสี สีขาคือสีอย่างแน่นอน ไม่ต้องสงสัย และข้าคิดว่าพวกเจ้าคงไม่อยากเถียงกับข้าแน่

ประกาศย้ำอีกครั้ง

ได้โปรดใจเย็นก่อน แม้เจ้าจะเพ่งโดนขูไปเมื่อครู

ข้าทำเป็นวางโตไปอย่างนั้นเอง –

ข้าไม่รุนแรง ไม่ร้ายกาจ

ข้าคือผลของการกระทำ

ใช่ มันเป็นสีขา

ราวกับโลกทั้งใบถูกหิมะปกคลุม เหมือนโลกสวมหิมะแบบเดียวกับที่เจ้าสวมเสื้อกันหนาวจัมเปอร์ ไกล่รางวัลรถไฟ รอยเหยียบจมมิดถึงหน้าแข้ง เหล่าต้นไม้ห่มคลุมด้วยหิมะ

และเป็นไปตามคาด มีคนตาย

พวกเขาไม่อาจแคบปล่อยเขาทิ้งไว้บนพื้น ตอนนั้นมันอาจไม่ใช่ปัญหา แต่อีกไม่นานจะเป็นแน่ เมื่อเส้นทางข้างหน้าถูกเคลียร์ และรถไฟต้องแล่นต่อ

มียามสองคน

มีแม่กับลูกสาว

ศพหนึ่งศพ

แม่ ลูกสาว และศพ พวกเขายังคงดื้อดึงและเงียบบัน

“แล้วเราจะให้ฉันทำอย่างไร”

ยามคนหนึ่งสูง คนหนึ่งเตี้ย คนสูงมักพูดก่อนเสมอแม้จะไม่ใช่ว่าที่เขามองคนเตี้ยกว่า ตัวอ้วนกลมกว่า คนที่หน้าแดงราวลูกตำลึงสุก

“เอาละ” เขาตอบ “เราทิ้งเขาไว้แบบนี้ไม่ได้ ว่าง่าย”

คนตัวสูงหมดความอดทน “ทำไมจะไม่ได้”

คนตัวเตี้ยก็ลั่นจะระเบิดโทสะ เขาเงยหน้ามองคางของคนตัวสูงและตะโกน “สปินสต์! ดู แก๊งหรือเปล่า!” ความขยะแขยงเริ่มปรากฏบนสองแก้มมากขึ้นทุกที ผิวขยายออก “มา” เขาบอกและเดินย่ำหิมะขาวโพลน “เราจะแบกทั้งสามคนนั้นกลับไปถ้าต้องทำ แล้วเราค่อยแจ้งเมื่อถึงสถานีถัดไป”

ส่วนข้า ข้าทำพลาดในเรื่องที่ไม่น่าพลาดที่สุด ข้าบอกไม่ถูกว่าผิดหวังกับตัวเองแค่ไหน ปกติแล้วข้าทำทุกอย่างถูกต้องเสมอ

ข้าจ้องมองท้องฟ้าขาวจ้ำจาวหิมะผ่านหน้าต่างรถไฟที่กำลังแล่นที่จริงข้าเกือบจะสูญเสียใจรับมันเข้าไปแล้ว แต่เกิดลึกลับ ข้ายอมรับว่าข้าเริ่มสนใจแม่หนุ่มน้อยคนนั้น ความอยากรู้อยากเห็นเอาชนะข้าอีกแล้ว ข้ายอมให้ตัวเองอ้อยอิ่งอยู่นานอีกหน่อยเท่าที่เวลาจะอำนวย แล้วข้าก็เฝ้ามอง

ยี่สิบสามนาที่ต่อมา เมื่อขบวนรถไฟหยุด ข้าออกมาพร้อมพวกเขา

วิญญาณดวงน้อยอยู่ในอ้อมแขน
ข้ายืนถนัดออกไปทางขวาเล็กน้อย

คู่หูยามรถไฟผู้กระตือรือร้นเดินกลับไปหาคุณแม่ลูกกับศพเด็กหนุ่มร่างเล็ก
ข้าจำได้แม่นยำว่าวันนั้นข้าหายใจเสียงดัง น่าแปลกที่ยามทั้งสองคนไม่สังเกตเห็นตอนที่เดินผ่านเข้าไป โลกค่อยๆ จมลงใต้กองหิมะอันหนาหนัก

ห่างจากเข้าไปสิบเมตรด้านซ้ายมือ เด็กสาวท้องว่างหน้าซีดยืนหนาวสั่น
ปากของเธอสั่นระริก

แขนเย็นเฉียบของเธอยกขึ้นกอดอก

น้ำตาบนใบหน้าของแม่หนูจอมโจรหนังสือกลายเป็นน้ำแข็ง

ทดลองอ่าน

คราส

กัณดา คือสีดำอันเป็นเอกลักษณ์ จะว่าเพื่อแสดงให้เห็นความเก่งกาจรอบด้านของข้าก็ได้ มันคือช่วงเวลาที่มีดมืดที่สุดก่อนฟ้าสว่าง

ครั้งนี้ข้ามาหาชายคนหนึ่ง อายุน่าจะราวยี่สิบสี่ นับเป็นความมั่งคั่งแบบหนึ่ง เครื่องบินยังคงดังตะกุกตะกัก ฟันควั่นโหมงออกจากปอดทั้งสองข้างของมัน

พอมันถึงพสุธา พื้นดินแยกออกเป็นสามร่องลึก ปีกของมันไม่ต่างจากแขนที่ถูกเลื่อยขาด มันไม่กระพืออีกแล้ว ไม่อีกแล้วสำหรับเจ้านกเหล็กตัวเล็กนี้

ข้อเท็จจริงอีกนิด

บางครั้ง ข้าก็มาเร็วเกินไป

ซ้ำรับ

และบางคนที่ยึดติดกับชีวิต

มากกว่าที่คิด

ผ่านไปไม่กี่นาที ควันจางหายไปเอง ไม่เหลืออะไรอีกแล้ว

เด็กหนุ่มมาถึงก่อน ลมหายใจหอบฮัก เหมือนจะถือกล่องเครื่องมือมาด้วย ทั้งตื่นเต้นทั้งกลัว เขาเข้าไปใกล้ห้องพลขับ ดูว่านักบินยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ ตอนนั้นนักบินยังไม่สิ้นใจ ส่วนแม่หนูจอมโจรมาถึงในอีกสามสิบวินาทีต่อมา

ถึงจะผ่านไปหลายปี แต่ข้ายังจำแม่หนูคนนี้ได้แม่น

เธอพักหอบหายใจ

เด็กหนุ่มหยิบของออกมาจากกล่องเครื่องมือ...ตุ๊กตาหมี

เขาเอื้อมมือเข้าไปในห้องพลขับผ่านทางกระจกหน้าต่างที่แตกกระจาย แล้ววางตุ๊กตาหมีลงบนอกนักบิน หมีน้อยหน้ายิ้มนั่งอยู่ท่ามกลางศพจมกองเลือดในสภาพแออัดบนซากเครื่องบิน ไม่กี่นาทีต่อมา ข้าฉวยโอกาสของข้า ได้เวลาพอดี

ข้าเดินเข้าไป ปลดดวงวิญญาณของเขา และนำมันออกมาอย่างทะนุถนอม

เหลือแต่เพียงร่างของเขา กลิ่นคาวที่ค่อยๆ จาง กับหมีน้อยหน้ายิ้ม

พอคนเริ่มกรูเข้ามาแน่น สิ่งต่างๆ ย่อมเปลี่ยนไป ขอบฟ้ากลายเป็นสีถ่าน สิ่งที่เหลืออยู่บนท้องฟ้าดำทะมึนคือร่องรอยฉวัดเฉวียนที่เลือนรางจางหายไปอย่างรวดเร็ว

เมื่อเทียบกันแล้ว ชายคนนั้นมีสีเหมือนกระดูก ผิวสีกระดูก เครื่องแบบยับยู่ยี่ ดวงตาสีน้ำตาลเยือกเย็นราวกับคราบกาแฟ และรอยฉวัดเฉวียนบนฟ้าครั้งล่าสุดดูประหลาดแต่ก็คุ้นตา มันเป็นเอกลักษณ์

คนมุงก็ทำอย่างที่ทำ

ตอนข้าแหวกทางเข้าไป แต่ละคนยืนจ้อง สนุกอยู่ในความเงิบ มีทั้งการทำให้ท่ามือประเกอบ เสียงพูดอื้ออึง ไม่ก็หันรีหันขวางเงิบๆ ทำอะไรไม่ถูก

ตอนที่ข้าหันกลับไปชำเลืองมองเครื่องบิน ปากที่เปิดอยู่ของนักบิน
คล้ายกำลังยิ้ม

มุกตลกบัดสีครั้งสุดท้าย

อีกหนึ่งมุกเด็ดของมนุษย์

เขายังอยู่ในเครื่องบิน ขณะที่แสงเงินยวงจัดซื้อกับแผ่นฟ้า ตอนที่
ข้าเริ่มออกเดินทางต่อพร้อมกับดวงวิญญาณอีกจำนวนมาก ดูเหมือนมี
เงาแวบพาดผ่านอีกแล้ว นั่นคือคราสระยะสุดท้าย - สัญญาณที่บ่งบอกว่า
ดวงวิญญาณหนึ่งได้จากไป

สำหรับข้า มันเกิดขึ้นเพียงชั่วพริบตา แม้จะมีสีสน่มากมายติดอยู่
กับสิ่งที่ข้าเห็นบนโลก แต่ข้ามักเห็นคราสทุกครั้งที่มีคนตาย

ข้าเห็นคราสมาเป็นล้าน

เห็นมามากจนครั้นที่จะจดจำ

ทดลองอ่าน

๘๖

ครั้ง สุดท้ายที่ข้าเห็นเธอคือสีแดง ท้องฟ้าแดงฉานราวซูปเดือด บางที่ถูกไฟลุกไหม้ มีเศษซากสีดำและฝุ่นผงร้อนๆ ราวพริกไทยเป็นรอยทาง ตัดกับสีแดง

ก่อนหน้านั้นเด็กๆ กำลังเล่นกระต่ายขาเดียวอยู่บนถนนที่ดูเหมือน กระดาษเลอะคราบน้ำมัน ตอนเข้าไปถึง ข้ายังได้ยินเสียงก้องสะท้อน เสียงกระโดดย้ำเท้าบนถนน เสียงหัวเราะของเด็กๆ และรอยยิ้มดูจกเลือนที่ละลายอย่างรวดเร็ว

จากนั้นก็ระเบิดขึ้น

ครั้งนี้ ทุกอย่างสายเกินไป

ไม่ว่าจะเป็นเสียงไซเรน เสียงคุคุคุเตือนภัยทางวิทยุ ทุกอย่างสายเกินไป

ภายในไม่กี่นาที ซากอิฐหินดินปูนกองพะเนิน ถนนแยกแตกกระแหง เลือดไหลนองถนนจนแห้งกรัง ศพเกลื่อนกลาดติดอยู่ตรงนั้นเหมือน ท่อนซุงหลังน้ำลด

พวกเขาติดอยู่ตรงนั้น พวกเขาทุกคน ดวงวิญญาณเป็นกลุ่ม
มันเป็นชะตากรรมหรือ
หรือคราวเคราะห์
ที่ทำให้พวกเขาติดอยู่อย่างนั้น
แน่ละว่าไม่ใช่
อย่าโง่งไปหน่อยเลย
บางทีอาจมีมากกว่าลูกระเบิดที่ทิ้งกระหน่ำลงมาจากฝีมือของมนุษย์
ผู้ซ่อนตัวอยู่หลังกลีบเมฆ

นานหลายชั่วโมงทีเดียวที่ท้องฟ้าเป็นสีแดงเดือดรากับอาหารปรุงสุก
เมืองเล็กๆ ในประเทศเยอรมนีถูกระเบิดถล่มลงมาอีกครั้ง สะเก็ดเก้าอี้
ปลิวว่อนราวหิมะ ช่างงดงามจนเจ้าอยากแลบลิ้นออกไปสัมผัส อยาก
ลิ้มรสมัน แต่มันจะแผดเผาริมฝีปากของเจ้าจนมอดไหม้ ลวกปากของเจ้า
จนสุก

แน่นอน ข้าเห็น

ข้าเกือบจากไปแล้วตอนที่เห็นแม่หนูน้อยนั่งคุกเข่าอยู่ตรงนั้น
ซากปรักหักพังกองพะเนินเป็นภูเขาถูกเขียนขึ้น ถูกออกแบบ ถูก
สร้างขึ้นรอบตัวเธอ เธอกำหนังสือเล่มหนึ่งในมือแน่น

เหนือสิ่งอื่นใด แม่หนูจอมโจรอยากกลับไปห้องใต้ดินเหลือเกิน กลับไป
เขียนหรืออ่านเรื่องราวของเธอเป็นครั้งสุดท้าย ข้ารู้ดี ข้าเห็นมันชัดเจนจาก
สีหน้าของเธอ เธออยากทำอย่างนั้นใจจะขาด - รู้ลึกปลอดภัย เพราะมันเป็น
บ้าน - แต่เธอไม่อาจขยับตัวได้ ข้ายังไม่มีห้องใต้ดินหลงเหลือให้เห็นอีกแล้ว
มันกลายเป็นส่วนหนึ่งของผืนแผ่นดินที่ถูกถล่มทำลาย

เชื้อข้าเถอะ ข้าขอร้อง

ข้าอยากหยุดแะ อยากก้มตัวลงไปหา

อยากบอกว่า

“ข้าเสียใจนะแม่หนู”

แต่ข้าทำไม่ได้

ข้าไม่ก้ม ข้าไม่พูด

ข้าได้แต่จ้องมองเธออยู่พักใหญ่ พอเธอขยับตัวได้ ข้าก็ตามเธอไป

เธอวางหนังสือลง

คุกเข่า

จอมโจรหนังสือกรีดร้องโหยหวน

หนังสือของเธอถูกเหยียบย่ำหลายหนตอนเริ่มทำความสะอาดพื้นที่ แม้จะมีคำสั่งให้จัดการเฉพาะกองอิฐหินดินปูน แต่สิ่งที่มีค่าที่สุดของเธอก็ถูกโยนเข้ารถขนขยะ ข้าถูกดึงความสนใจ ณ จุดนั้น ข้าจึงปีนขึ้นไปหยิบมันออกมา โดยไม่รู้เลยว่าข้าจะหยิบมันออกมาอ่านอีกเป็นหลายร้อยครั้งตลอดหลายปีระหว่างการเดินทาง ข้าจะมองทุกที่ที่ข้ากับแม่หนูนั้นเคยพบกัน และตะลึงกับสิ่งที่เธอเห็น รวมถึงวิธีที่เธอเอาตัวรอดมาได้ ข้าทำได้ดีที่สุดแค่นี้ – ได้แต่เฝ้ามองมันเป็นไปพร้อมกับสิ่งต่างๆ ที่ข้าได้รู้ได้เห็นในช่วงนั้น

เมื่อไรที่หวนนึกถึงเธอ ข้าจะเห็นสีลึนสาร์พัน แต่มีสามสีที่สะท้อนออกมาเด่นชัดที่สุด บางทีข้าก็ลอยออกไปไกลเหนือสีทั้งสามนั้น แค่ลอยตัวรอจนกระทั่งความจริงอันขมขื่นเริ่มปรากฏเป็นความชัดเจน

นั่นคือตอนที่ข้าเห็นพวกมันรวมตัวกัน

สี่

แดง : ขาว : ○ ดำ :

พวกมันหล่นลงมาทับกัน สี่ดำหัวตึกๆ อันเป็นเอกลักษณ์อยู่บนสี่ขาว
สว่างจ้าทั่วทั้งโลก อยู่บนสี่แดงดูซุบเตี๊อด

ใช่ ข้านึกถึงแม่หนูนั้นอยู่บ่อยๆ และจดจำเรื่องราวของเธอไว้เล่าต่อ
เก็บมันไว้ในกระเป๋าใบหนึ่งในกองมากมาย มันเป็นหนึ่งในไม่กี่เรื่องที่ข้าพก
ติดตัว แต่ละเรื่องมีความพิเศษเฉพาะตัว แต่ละเรื่องเป็นความพยายาม -
ความพยายามมหาศาล - ที่พิสูจน์ให้ข้าเห็นว่าพวกเจ้าและมนุษย์ทั้งหลาย
คู่ควรจะได้รับรู้

และนี่คือหนึ่งในไม่กี่เรื่องที่ว่า

จอมโจรขโมยหนังสือ

ถ้าพวกเจ้าชอบ มากับข้าสิ ข้าจะเล่าให้ฟัง

ข้าจะแสดงให้เห็นอะไรบางอย่าง

ต อ น ที่ ห นั ง

ตำราสัปเหร่อ¹

นำเสนอ :

ถนนอิမ်เมล - ศิลปะในการเป็นเซาเมन्छ์ - ผู้หญิงในมือกำเตารีด -
พยายามจูบ - เจสซี่ โอเวนส์ - กระดาษทราย -
กลิ่นอายมิตรภาพ - แซมเปียนเฮฟวีเวท - และเจ้าแม่วอต์เซน

¹ The Gravedigger's Handbook

มาถึงถนนฮิมเมิล

ครั้ง สุดท้ายนั้น

ห้องฟ้าสีแดงเดือด...

แล้วแม่หนูจอมโจรนั่งคุกเข่าทำให้ข้างกองซากปรักหักพังมอดไหม้
คราบน้ำมันเยิ้มน่าสมเพชเพราะฝีมือมนุษย์ได้อย่างไรนะหรือ
มันเริ่มขึ้นเมื่อหลายปีก่อน ตอนหิมะตก
ถึงเวลาแล้วละ สำหรับใครคนหนึ่ง

ช่วงเวลาแสนเศร้าสุดประทับใจ

รถไฟกำลังเคลื่อนขบวนอย่างรวดเร็ว

มันอัดแน่นไปด้วยมนุษย์

เด็กชายวัยหกขวบเสียชีวิต

อยู่ในตู้ที่สาม

แม่หนูจอมโจรกับน้องชายกำลังเดินทางลงใต้ไปยังเมืองมิวนิก ที่ซึ่งพวกเขา
จะได้ไปอยู่กับพ่อแม่อุปถัมภ์ แต่ก็อย่างที่เรารู้ เด็กชายไปไม่ถึง

สิ่งที่เกิดขึ้น

ไอหนักหน่วง รุนแรง
แทบจะเป็นการระดมกำลัง อย่างน่าทึ่ง
แต่ในไม่ช้า – ก็ไม่เหลืออะไรเลย

พอสิ้นเสียงไอก็ไม่เหลืออะไรแล้ว นอกจากร่างไร้วิญญาณที่กล้ำเนื้อ
ยังเกร็งกระตุกเบาๆ แทบไม่ได้ยิน ปากของเขากลายเป็นสีน้ำตาลสนิม
ลอกล่อนราวกับสีเก่าที่ต้องทาสีใหม่โดยไว

แม่ของพวกเขากำลังหลับ
ข้าเข้าไปในรถไฟ
อย่าเข้าไปตามทางเดินแน่นขนัด ภายในพริบตา ฝ่ามือของข้าก็จ๋อ
เหนือริมฝีปากของเด็กน้อย
ไม่มีใครสังเกตเห็น
รถไฟยังคงมุ่งหน้าต่อไป
ยกเว้นแม่หนูคนนั้น

ตาข้างหนึ่งลืม อีกข้างยังสะลึมสะลือในความฝัน แม่หนูจอมโจร – หรือ
ที่รู้จักกันในนามของลิเซล เมมิงเกอร์ – มองเห็นอย่างไม่ต้องสงสัย ว่าตอนนี้
แวร์เนอร์ น้องชายที่อยู่ข้างๆ ได้จากโลกนี้ไปแล้ว

ดวงตาสีฟ้าของเขาจ้องมองขึ้น
แต่ไม่เห็นอะไรอีก

จวนเจียนจะตื่น แม่หนูจอมโจรกำลังฝันถึงท่านผู้นำฟูร์เรอร์ ฮิตเลอร์
ฮิตเลอร์ และในความฝัน เธอกำลังอยู่ในที่ชุมนุม เขากำลังกล่าวปาฐกถา
เธอมองผมของเขามีสีเหมือนหวักะโหลก หนวดของเขาตัดแต่งได้รูป
เธอกำลังตั้งใจฟังวาจารุนแรงที่ฟุ้งพรูจากปากเขาอย่างสนุก คำพูดของเขา

ดูเปล่งประกายในแสงไฟ ช่วงที่เสียงเจียบลง เขาก็มลงมาใกล้เธอและยิ้มให้ เธอจ้องตอบและพูดว่า ‘กุดเทน ทัก แฮร์ ฟุท์เรอร์ วีเกสท์ เดียร์ ฮอยต์’ สวัสดิ์คะท่านผู้นำ สบายดีหรือคะ’ เธอกำลังหัดพูด ยังไม่เก่งเท่าไร อ่านก็ไม่เอาไหน เพราะเธอแทบไม่ได้ไปโรงเรียน ส่วนเหตุผลนะหรือถึงเวลาเธอก็จะรู้เอง

ฟุท์เรอร์เกือบจะตอบอยู่แล้ว แต่เธอดันตื่นเสียวก่อน

ตอนนั้นคือเดือนมกราคม ปี ค.ศ. 1939 เธออายุเก้าขวบ กำลังจะย่างสิบขวบ

น้องชายของเธอได้จากโลกนี้ไปแล้ว

ตาข้างหนึ่งลืม

อีกข้างยังสะลึมสะลือในความฝัน

ถ้าทั้งหมดคือฝันไปคงดี ข้าคิด แต่เรื่องอย่างนี้ข้ามีอาจควบคุมได้จริง ๆ

ตาข้างที่สองลืมโพล่งขึ้นฉับพลัน เธอเห็นข้าอย่างไม่ต้องสงสัย ตอนที่ข้ากำลังคุกเข่าปลดวิญญาณเด็กชายออกจากร่างและโอบอุ้มมันอย่างปกเปียกในอ้อมแขนอันอบบวมพอดิบพอดี เดี่ยวเขาจะอุ่นขึ้นเอง ตอนที่ข้าอุ้มเขา ดวงวิญญาณนั้นเย็นเฉียบและอ่อนยวบไม่ต่างจากไอศกรีมเขาเริ่มละลายในอ้อมกอดของข้า จากนั้นเขาจะอุ่นขึ้น กำลังได้รับการเยียวยา

ส่วนลีเซล เมมิงเกอร์ เธอดูอ่อนล้าจนไม่อยากขยับ ความคิดสะเปะสะปะจู่โจมเข้ามาในหัว เอส สติมต์ นิคซ์ ไม่จริง มันไม่ได้เกิดขึ้น มันไม่ได้เกิดขึ้น

จากนั้นก็เขย่าตัว

ทำไมพวกเขาถึงชอบเขย่าตัวกันนัก

ใช่ ข้ารู้ ข้ารู้ ข้าคิดว่ามันคงเป็นสัญญาณเพื่อปิดกั้นความจริง ยามนั้นหัวใจของเธอคงยากจะเข้าใจ ร้อนรุ่ม และเต้นเสียดังมาก ดังมาก ๆ ข้าได้แต่ยืนเฝ้ามองอย่างงงงัน

ต่อมา แม่ของเธอ

เธอปลุกแม่ให้ตื่นด้วยการเขย่าตัวอย่างร้อนรนแบบเดียวกัน

ถ้าเจ้านักภาพไม่ออก ลองนึกถึงความเจ็บชอนอึดอัด นึกถึงหัวใจ
ที่ล่องลอยด้วยความสิ้นหวังและจมอยู่ในรถไฟดูลิ

หิมะยังตกอย่างต่อเนื่อง รถไฟที่จะไปมินิกาต้องหยุดชะงักเพราะระบบ
รางเกิดความผิดพลาด ผู้หญิงคนหนึ่งกำลังร้องไห้ มีเด็กผู้หญิงอีกคน
ยืนหนึ่งไว้ความรู้สึกอยู่ข้างๆ เธอ

ด้วยความตื่นตระหนก แม่ของเธอจึงเปิดประตู

นางปีนลงไปในห้องหิมะ อุ้มร่างเล็กๆ นั้นไว้

แล้วเด็กผู้หญิงจะทำอะไรได้นอกจากตามลงไป

อย่างที่เจ้ารู้อยู่แล้ว ยามสองคนออกจากรถไฟมาด้วย พวกเขากอดเอียงกัน
ว่าจะทำอะไร สถานการณ์แบบนี้ไม่ใช่เรื่องที่น่าพูดถึงเท่าไร แต่ในที่สุด
พวกเขาก็ตัดสินใจว่าจะนำทั้งสามไปส่งที่เมืองถัดไปและทิ้งไว้ที่นั่น ให้
พวกเขาจัดการแก้ปัญหากันเอง

รถไฟค่อยๆ เคลื่อนขบวนผ่านประเทศที่ปกคลุมไปด้วยหิมะ

จึกจ๊ก จึกจ๊ก จากนั้นก็หยุด

พวกเขาก้าวลงที่ชานชาลา ศพอยู่ในอ้อมแขนแม่

พวกเขาเย็นนิ่ง

เด็กชายเริ่มตัวหนักขึ้นทุกที

ลีเซลไม่รู้ว่เธออยู่ที่ไหน ทุกอย่างดูขาวโพลนไปหมด ระหว่างย็นร
ที่ชานชาลา เธอจ้องมองตัวอักษรสีซีดจางบนป้ายที่อยู่ตรงหน้า สำหรับลีเซล
แล้ว เมืองนี้ไร้ชื่อ และสองวันต่อมา แวร์เนอร์ น้องชายของเธอก็ถูกฝัง
ที่นั่น ผู้ร่วมเป็นพยานได้แก่ บาทหลวงคนหนึ่งกับสัปเหร่อตัวสันสองคน

สิ่งที่เห็น

ยามรถไฟสองคน
สับเหว่อีกสองคน
ถ้าดูให้ชัดจะเห็นว่า
คนหนึ่งตัดสิน คนอื่นทำตาม
คำถามคือ จะเป็นอย่างไร
ถ้า คนอื่นที่ว่ำนั้นมีจำนวนเยอะกว่าหนึ่งมาก

ผิตพลาด ผิตพลาด ดูเหมือนตอนนั้นข้าจะทำได้แต่เรื่องผิตพลาด

สองวันนั้นข้าออกไปทำงาน เดินทางท่องโลกเหมือนปกติ แบกรับ
ดวงวิญญาณและลำเลียงไปตามทางสู่ดินแดนอมตะ ฝ่้ามองดวงวิญญาณ
เหล่านั้นเลื่อนไปตามสายพานอย่างไม่รู้สึกรู้สา ข้าเตือนตัวเองอยู่หลายครั้ง
ว่าอย่าเข้าใกล้พิธีศพของน้องชายแม่หนูลีเซล เมมิงเกอร์ มากนัก แต่ข้า
กลับละเลย

ห่างออกไปหลายไมล์ ขณะเข้าไปใกล้ ข้าเห็นคนกลุ่มเล็กยืนหนาวสั่น
ท่ามกลางหิมะเว้งว้าง สุสานต้อนรับข้าราวกับมิตร ในไม่ช้าข้าก็ไปอยู่กับ
พวกเขาและไค้งค่านับ

ทางซ้ายของลีเซล สับเหว่อกำลังถูมือทั้งสองข้าง พลังบ่นอุบเรื่องหิมะกับ
การขุดหลุมในสภาพอากาศแบบนี้ เช่น “ขุดเจาะน้ำแข็งยากเป็นบ้า”
เป็นต้น คนหนึ่งเป็นน้องใหม่ อายุไม่เกินสิบสี่ พอเขาเดินไปได้ยี่สิบกว่า
ก้าว หนังสือเล่มสีดำก็ร่วงหล่นออกจากกระเป๋าเสื้อไค้ตโดยไม่รู้ตัว

ไม่กี่นาทีต่อมา แม่ของลีเซลก็เดินออกไปพร้อมบาทหลวง พลังเอ่ยปาก
ขอบคุณที่ช่วยทำพิธีให้

แต่เด็กสาวยังอยู่

เขาของเธอทรุดลงกับพื้น ถึงเวลาของเธอแล้ว
ด้วยความไม่เชื่อ เธอจึงเริ่มขุด...เขาตายไม่ได้...เขาตายไม่ได้...
ไม่ได้นะ...

แค่ไม่กี่วินาที หิมะก็กัดกร่อนผิวของเธอ
เลือดแข็งแตกเป็นเกล็ดกระจายทั่วทั้งมือ
เธอเห็นหัวใจของเธอแตกออกเป็นสองเสี่ยงอยู่บนกองหิมะ มันเริ่ม
สะท้อนแสงและเต้นตุดบอยู่ใต้พื้นขาวโพลน เธอเพิ่งรู้ว่าแม่กลับมาตาม
ตอนที่เธอรู้สึกถึงมือพอมเหลือแต่กระดูกตะลึงบนไหล่ เธอถูกลากตัว
ออกไปจากที่นั่น เสียงกรีดร้องลั่นระงมอยู่ในลำคอ

ภาพเล็ก ๆ น่าจะห่างออกไปราวสิบลเมตร

พอเลิกจูดกระซก
แม่ลูยีนพักหอบหายใจ
มีอะไรบางอย่างรูปทรงสี่เหลี่ยมสีดำฝังอยู่ในหิมะ
เด็กสาวเท่านั้นที่มองเห็น
เธอก็มัวลงหยิบและกำมันแน่นในมือ
บนปกมีตัวหนังสือสีเงินเขียนอยู่

พวกเขาจับมือกัน

เป็นการร่ำลาที่ยาวครั้งสุดท้าย พวกเขาเลี้ยวออกจากสุสานและ
หันกลับไปมองอยู่หลายครั้ง

ส่วนข้า ข้าอยู่ตรงนั้นต่ออีกหน่อย

ข้าโบกมือ

แต่ไม่มีใครโบกมือตอบ

แม่ลูกพ้นจากบริเวณสุสาน ก่อนจะขึ้นรถไฟเที่ยวต่อไปมุ่งหน้าไปยังมิวนิก

ทั้งคู่ฝ่ายพอมซิดเซีย

ทั้งคู่มีความเจ็บปวดอยู่บนริมฝีปาก

ลีเซลสังเกตเห็นมันจากหน้าต่างรถไฟสกปรกผ้าจับตอนขึ้นรถไฟ
ก่อนเที่ยงวัน ในภาษาที่เธอเขียนเองในเวลาต่อมา การเดินทางดำเนิน
ต่อไปเหมือนที่ ทุกอย่างเคยเกิดขึ้น

พอรถไฟเข้าจอดที่บาห์นฮอฟ ซานซาลาของเมืองมิวนิก ผู้โดยสารก็รู้กัน
ออกมาราวกับห่อสัมภาระที่ขาดกระจุย มีคนทุกระดับ แต่คนจนย่อม
สังเกตเห็นได้ง่ายที่สุด คนจนมักย้ายไปเรื่อย ราวกับการโยกย้ายจะช่วยให้ดีขึ้น พวกเขาไม่สนใจความจริงที่ว่า ปัญหาเดิมในรูปแบบใหม่ยังคงอยู่
ที่ปลายทางเสมอ - ประหนึ่งญาติที่เจ้ากระหายจะเข้าไปจุ่มพิต

ข้าคิดว่าคนที่เห็นแม่รู้เรื่องนี้ดี นางจึงไม่ส่งลูกไปอยู่กับครอบครัว
คนรวยในเมืองมิวนิก แต่กลับเป็นบ้านอุปถัมภ์ที่เพิ่งก่อตั้งได้ไม่นาน จะ
ว่าไป อย่างน้อยครอบครัวใหม่คงเลี้ยงดูแม่หน้อยกับน้องชายให้ดีขึ้นได้
นิดหน่อย รวมถึงให้การศึกษาได้อย่างเหมาะสม

แต่เด็กชายคนนั้น

ลีเซลมั่นใจว่าแม่จะจดจำน้องชายไปตลอดชีวิต นางอุ้มเขาพาตบ่า
วางลง นางเห็นเท้าของเขา ขาของเขา และร่างของเขากระแทกกับพื้น
ซานซาลา

ผู้หญิงคนนั้นยังเดินได้อย่างไร

นางยังขยับตัวได้อย่างไร

นั่นคงเป็นสิ่งที่ข้าไม่มีวันรู้ ไม่มีวันเข้าใจว่ามนุษย์สามารถทำอะไร
ได้บ้าง

นางอุ้มเขาขึ้นมาและเดินต่อ เด็กสาวเกาะติดแจอยู่ด้านข้าง

หลังพบตัวเจ้าหน้าที่ มีการถามไถ่ถึงเหตุที่ล่าช้าและเรื่องเด็กขายนิดหน่อย ลีเซลอยู่ที่มุมห้องทำงานเล็กแคบฝุ่นระอระ ขณะแม่ นั่งคิดหนักอยู่บนเก้าอี้ไม้แข็งๆ

มีการรำลือเสียงดังวุ่นวาย

เด็กสาวชบหน้าลงบนเลื่อนขนส่งตัวเก่าของแม่ และเป็นอีกครั้งที่ต้องนุดกระซาง

ไกลจากชานเมืองมิวนิกพอสมควร มีเมืองเล็กชื่อโมลส์คิง ที่ช้าและคนอย่างพวกเจ้ามกออกเสียงว่า *โมลคิง* พวกเขาพาเธอไปที่นั่น ไปยังถนนที่ชื่อฮิมเมล...

คำแปล

ฮิมเมล = สวรรค์

ใครก็ตามที่ตั้งชื่อถนนสายนี้ต้องเป็นคนชอบเหน็บแนมแน่ ใช้ว่ามันคือนรกนะ ไม่เลย แต่มันก็ไม่ใช่สวรรค์เช่นกัน

อย่างไรก็ตาม พ่อแม่อุปถัมภ์ของลีเซลก็ตั้งหน้าตั้งตารอ

ครอบครัวชูเบอร์มานน์

พวกเขาหวังจะได้เจอทั้งเด็กชายและเด็กหญิง และหวังว่าคงได้รับเงินนิดหน่อยเป็นค่าเลี้ยงดู ไม่มีใครอยากเป็นคนบอกโรซา ชูเบอร์มานน์ ว่าเด็กชายไม่รอดจากการเดินทางครั้งนี้ ความจริงไม่มีใครอยากบอกอะไรเธอหรอก เพราะหากพูดถึงเรื่องนิสัยแล้ว นิสัยของเธอไม่ใช่สิ่งที่น่าอิจฉาสักเท่าไร แม้ว่าที่ผ่านมาเธอจะมีประวัติที่ดีในการอุปถัมภ์เด็ก และเห็นได้ชัดว่าเธอตัดสินใจดีกับบางคนได้จริงก็ตาม

สำหรับลีเซล มันเป็นการนั่งรถเล่น

เธอไม่เคยนั่งรถมาก่อน

ห้องของเธอกระเพื่อมขึ้นลง พลังคิดหวังลมๆ แล้งๆ ว่าพวกเขา
จะหลงทางหรือเปลี่ยนใจ แต่เหนือสิ่งอื่นใด เธออดคิดถึงแม่ไม่ได้ แม่
กลับไปทำบ้านฮอฟและรอที่จะจากไปอีกครั้ง แม่คงยืนตัวลั่น ชุกตัวอยู่
ในเสื้อโค้ตที่ใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้ คงกำลังกัดเล็บระหว่างรอรถไฟขบวน
ต่อไป ชานชาลาทอดยาวและคงไม่สะดวกสบายเท่าไร พื้นปูนเย็นเฉียบ
แม่จะคอยมองหาสุสานที่ฝังศพน้องระหว่างทางกลับหรือเปล่า หรือความ
วังงจะหนักหนากว่า

รดยังเล่นต่อ ลีเซลหันกลับไปมองเป็นครั้งสุดท้ายอย่างหวาดกลัว
จับหัวใจ

วันสี่เทาหม่น สี่ประจำทวีปยุโรป

รบบรถกลายเป็นม่านน้ำฝน

“เกือบถึงแล้ว” คุณนายไฮน์ริช ผู้ดูแลบ้านอุปถัมภ์หันมาบอกและ
ยิ้ม “ดาวย นอย ไฮม์ บ้านใหม่ของหนูไงจ๊ะ”

ลีเซลถูกระຈจากผ้าเป็นวงและจ้องมองออกไป

ภาพบนถนนฮิมเมิล

ตึกเรียงรายเป็นแถว

ส่วนใหญ่เป็นบ้านหลังเล็ก

กับตึกแถวดูน่าขนลุก

หิมะหมองปกคลุมไปทั่วราวกับผืนพรหม

มีต้นไม้ใบโกธรณ์ และอากาศขมุกขมัว